

[Hans Hedtoft.]

der blevet tilladt Prisstigninger, som næppe kan anses for velbegrundede, selv ud fra Prislovens Forudsætninger.

Paa denne Baggrund virker det dobbelt beskæmmende, at naar der endelig paa et eller andet Omraade gribes ind over for en for aabenbar uheldig Prisudvikling, bliver dette straks mødt med en voldsom Protest fra de paagældende Branchers Udøvere. Det sidste Eksempel er kommet fra Bagermestrene. Som bekendt har Prisdirektoratet nedsat Prisen paa Finbrød og har samtidig foreskrevet visse Regler for Kvaliteten og Størrelsen paa Kager. Straks er der blevet indkaldt til Protestmøde, og Offentligheden har faaet at vide, at Bagermestrene her i Landet er ved at gaa fallit. Derimod faar Offentligheden ikke noget at vide om, at i det sidste Aar har Bagermestrenes Nettofortjeneste været mere end 3 Gange saa høj som før Krigen, og Offentligheden faar heller ikke noget at vide om, at Bagermestrenes Omsætning er fordoblet i Forhold til før Krigen.

Nej, Sandheden om Prisudviklingen her i Landet er, at paa Trods af Prislovens klare Bestemmelser om, at Avancerne hverken absolut eller procentvis maa stige mere end 20 pCt. ud over Førkrigniveauet, er Fortjenesten inden for mange Erhvervsomraader baade to- og tredoblet. Denne Udvikling er ikke rimelig, og paa Baggrund heraf har vi da ogsaa fremsat Forslag til en væsentlig Skærpelse af Prisloven. Vi havde ønsket, at der kom flere Forbrugerrepræsentanter ind i Raadet end Repræsentanter for private Erhvervsvirksomheder, at der gennemførtes en omfattende Offentlighed omkring Raadets Arbejde, og at Prisfastsættelser skete paa Grundlag af de effektivt arbejdende Virksomheders Regnskab. Vort Forslag faldt desværre ikke i god Jord hos de tre samarbejdende Partier.

Forordningsordninger og Priskontrol gør det imidlertid ikke alene, og gør det især ikke, naar der ikke staar en fast Regering med en meget fast Haand bagved. Af afgørende Betydning er Sikringen af en vis Lighed i Indtægtsfordelingen og Indtægtsudviklingen. Men ogsaa her er det galt fat.

Den gennemsnitlige Indtægtsfremgang pr. Indbygger ligger i Dag i Forhold til før Krigen paa ca. 65 pCt., og Arbejdernes Indtægtsfremgang — Pengeindtægt vel at mærke — svarer efter Lønforhøjelsen i Foraaret 1946 nogenlunde til denne gennemsnitlige Indtægtsfremgang. Derimod er der andre Befolkningsgrupper, der har haft helt

andre Indtægtsforøgelse. F. Eks. har de middelstore Landbrug haft en Indtægtsforøgelse paa ca. 120 pCt., Gartnere, Vognmænd, Restauratører og Entreprenører har haft en Indtægtsforøgelse paa ca. 150 pCt., og visse handlende — ikke mindst inden for Tekstil- og Næringsmiddelbrancherne — har mere end fordoblet deres Indtægter siden 1938.

Det er paa denne Baggrund bl. a. de gennemførte Landbrugsordninger maa ses.

I 1938—39 tjente de middelstore Landbrug 4 259 Kr., medens Indtægten i 1945—46 var steget til 9 261 Kr. For de store Landbrug var Indtægtsstigningen endnu større, nemlig fra 7 354 Kr. til 21 392 Kr. For de smaa Brug, Husmændene, var Indtægtsstigningen ganske vist ogsaa ret betydelig, men Totalindtægten for denne Brugsstørrelse naaede dog i 1945—46 ikke højere end til 4 089 Kr. Paa Trods af disse Indtægts-tal gennemførtes en Smørordning og en Flæskeordning, der sikrede de middelstore Brug en aarlig Ekstra-indtægt paa ca. 2 000 Kr. og de store Brug en Ekstra-indtægt paa 7 000—8 000 Kr. Husmændene opnaaede kun ca. 400 Kr. Selv om Stigningen i vore Eksportpriser har medført, at Statstilskuddet til Landbrugsordningerne er blevet betydelig mindre end forudsat, betyder disse Ordninger dog, at Regeringen gennem Lovgivningen har fastslaaet, at for danske Landbrugere, hvis Aarsindtægter ligger mellem 10 000 og 20 000 Kr., er en Indtægtsstigning i Forhold til før Krigen paa over 100 pCt. saa selvfølgelig, at f. Eks. Arbejderne maa yde Tilskud hertil.

Set ud fra et socialt Synspunkt var Ordningerne forfejlede, og set ud fra et Produktionssynspunkt var de ikke meget bedre. Dansk Landbrug kan ikke være interesseret i at faa presset Omkostningsniveauet yderligere i Vejret, og dette bliver disse Ordningers fornemste Resultat.

Nej, Socialdemokratiets Landbrugspolitik maa gaa en helt anden Vej. Produktionen maa effektiviseres og rationaliseres, og Driften maa søges billiggjort. Paa alt for mange Omraader er vi i Dag ved at sakke agterud, og Tidspunktet er kommet, hvor den økonomiske Politik maa tilrettelægges paa længere Sigt og med vor Konkurrencedygtighed som et vigtigt Maal.

Hertil kommer, at Husmændenes særlige Interesser maa varetages. I det Omfang, det bliver nødvendigt at støtte Landbrugsproduktionen — og dette er utvivlsomt nødvendigt, i alt Fald til Foderkageimporten paa ny bliver normal —, maa denne